

Universul Literar

Director: STELIAN POPESCU

REDACȚIA:

No. 11, Str. Brezoianu, No. 11

ABONAMENT:

— Lei 10 Anual —

ADMINISTRAȚIA:

No. 11, Str. Brezoianu, No. 11

IULIA HĂSDEU

Un fenomen, o minune, o apariție care scânteiază o clipă într-o viață de om și se stinge pentru ea multă vreme după aceea să uimească o lume cu opera ei strălucită.

Minunea aceasta, Iulia Hășdeu, s'a născut la 2 Noembrie 1869 și a murit la 17 Septembrie 1888 la 2 ore din zi, adică o viață de nici 19 ani împliniți. Și ce a produs acest crâmpei de viață!

La 2 ani și jumătate ea e teste de și abia poate pronunța bine; la 8 ani trece examenul cursului primar la școala de băieți din Verde de sub direcția neuitatului poet Scurtescu; la 11 ani răposatul Vasile Boerescu, ministru pe atunci al școlilor, o premiază cu un elogiu special pentru chipul strălucit în care susține examenul clasei a 4-a a liceului Sf. Sava și tot la vârsta aceasta o premiază și Conservatorul nostru de muzică.

La 12 ani pleacă la Paris, intră în colegiul Sévigné unde pregătește bacalaureatul în doi retorică și filosofie; pe care-l ia cu mențiune specială în Iulie 1886 la Sorbona. În Noembrie același an, se înscrie pentru licența în filosofie la facultatea de litere de la Sorbona.

Aci urma pe lângă literatură elină, latină și franceză, cursul pentru licență, cursurile de agregatie și dela Hautes Etudes și pe deasupra lecții de piano, de canto cu vestitul tenor Wagnerian Lautwers și de pictură cu portretistul Maillart. În urma celor două conferințe ce ține la Sorbona: *Logica ipotezei și cartea a doua a lui Herodot*, atrage atenția profesorilor și colegilor cari încep s'o iubească, s'o stimeze și s'o admire.

În această plină și strălucită activitate, survine boala,

cu un scurt popas în Elveția (Montreux) cu altul la mănăstirea Agapia și cu desnodământul la Arhiva din București.

În afară de opera ei scrisă la 10 ani, poezii, legende, comedii, patru romane pentru copii, din cari unul *Mlle Maussade* a fost tradus în româ-

crări despre cari Sully Prudhomme zicea că s'ar simți mândru să le semneze cu numele lui. Această operă face admirația unui Alfred Gonnaud și a profesorilor dela Collège de France Emile Bouteux și Louis Leger. Această operă face pe academicianul nostru Dr. Istrati să scrie: „prin patru talente superioare, am intrat în timpul secolului trecut în contact cu pleiada aleasă și bine cuvântată a oamenilor mari cari ridicându-se prin serviciile aduse, de-asupra micilor interese ale națiunilor, au produs opere de natură a sluji și înobilă întreaga omenire. Rasa noastră a produs: un mare poet, Alexandri; un mare artist, pictorul Grigorescu; un mare istoric și scriitor, Hășdeu; o rară inteligență, un suflet desăvârșit, Iulia Hășdeu”.

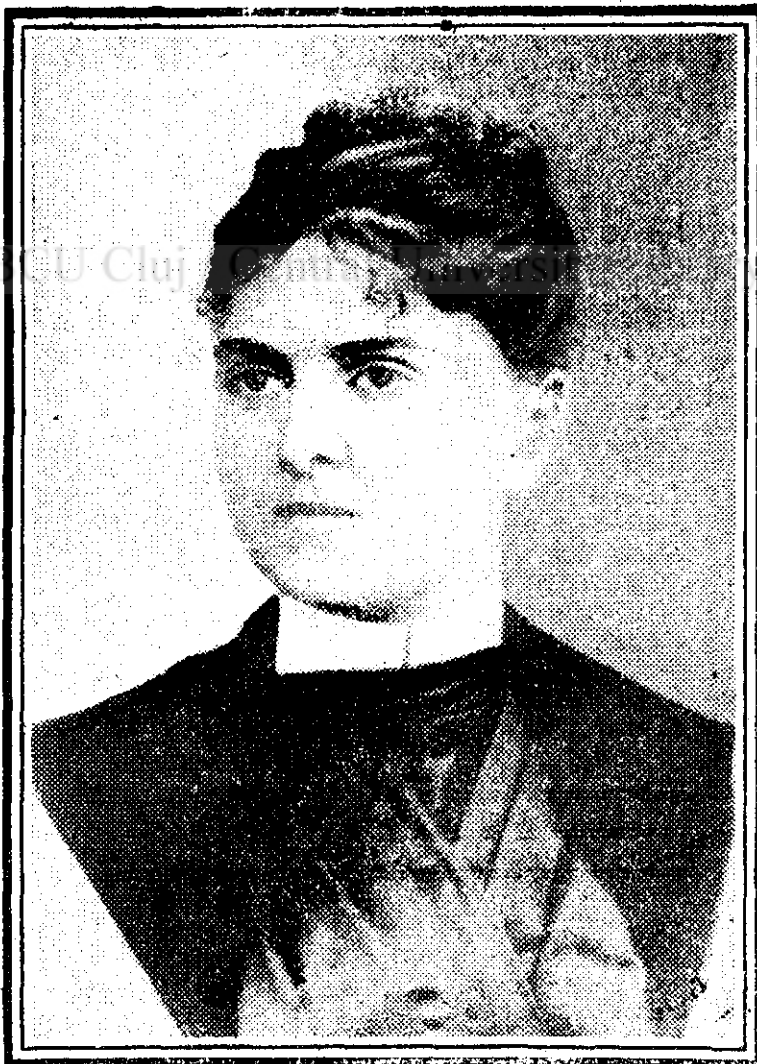
Opera aceasta la 19 ani!... Vorba poetului Vlahuță:

„Să poarte atâta minte
Un cap așa de tânăr, a fost de
neiertat”.

Ar fi să oșub, nu un număr, ci câteva numere din revistă, dacă mi-aș propune să citez din opera ei. De aceea mă mulțumesc să pun sub ochii cititorilor două scrisori, prea puțin cunoscute, din cari se poate vedea talentul deosebit al acestui geniu precoce.

Iată cum anunță tatălui ei la București, la 22 Mai 1885, moartea lui Victor Hugo:

Victor Hugo a murit astăzi la 1 jum. d. v. în vârstă de 83 de ani, 3 luni fără 4 zile. Și iată trănzițoarea știră! Iată ce înmărmurește, ce strivește tot Parisul, toată Franța, ceea ce pune în mișcare Europa și lumea: Victor Hugo a murit! Sunt abătută, înțelenită. Ci-țint pe prima pagină a jurnaltului încadrată în dobiu, cu slove mari, negre și lugubre

Asta îi e toată viața.

Opera?

Opera raportată la viață, e imensă și extra ordinară. De pe urma acestei opere, ea rămâne incontestabil cel mai puternic geniu feminin al țării și una din scriitoarele apreciate ale lumii

nește: în afară de poezii scrise la 8 ani, din care una publicată intitulată *Mortei*; în afară de cele publicate sub pseudonimul de *Camille Armand*, opera cea mare e strânsă în trei volume: *Bourgeois d'Avril*, *Chevalerie* și *Théâtre*. În această operă veți găsi lu-

vorbele acestea: „Victor Hugo a murit... o mare lumină, s'a stins...” am simțit în inimă un junghiu. Scriindu-ți, dragă tată, condeiuł imi tremurã, mã simt înãbușitã și încerc zadarnic sã plâng.

O! nu se plâng asemenea dureri!

Marțea trecută, fui întreruptã din studiu de vöcea mamei care mã trãnșea la cãvãtul de jos al scãrei sã plãtesc zarzavagiöcia, prea bãtrãnã ca sã urce scara.

Trebuie sã-ți spun cã bãtrãna aceastã adorã literatura, se amestecã în politicã și-și cãtește regulał ziarul, cã are în prãvãlioara ei din piața St. Germain bustul republicei și portretul lui Victor Hugo învödobit cu imortele.

Aceastã femeie imi iese înainte, plãngãnd. O întreb ce are. „A, domnișoară — imi rãspunde cu glasul înecat de plãns — avem știri proaste despre sãnãtatea d-lui Victor Hugo!”

— Știri proaste? îi zic eu miratã.

— Da d-rã, e în jurnalul de ieri, are o congestie pulmonarã.

Eu, care nu citisem jurnalul în ajun, credeam cã visez; Hugo bolnav! Hugo în primejdie! Imi închipuiam asta cã ceva imposibil. Mã obiicnuisem sã nu-l privesc ca pe toti oamenii. Pentru mine, Hugo era o șinșã deosebitã, un Dumnezeu pe pãmânt și mi se pãrea cã trebuie sã fie nemuritor. Mã liniștii gândind cã poate preocupãta exagerã lucrurile.

— Asta nu e așã de grav — îi zisei — d. Hugo este de o constituție robustã.

— Nu, suspinã dãnșã, e bãtrãn și o congestie pulmonarã nu e un fleac... Ah! ce rãu imi face numai când mã gândesc!

Plecã plãngãnd.

Și vãzãnd femeia asta desolatã, înecatã în suspine, mergãnd prin ploaje cu pantofii ei gãuriți și plãngãnd pe Victor Hugo bolnav, mã înduioșat și pe mine pãnã la lacrimi.

Primul lucru ce făcui urcãndu-mã, fu sã caut ziarul din ajun. Pe prima paginã vãzui cu litere mari titlul: „Sãnãtatea lui Victor Hugo” și citii cu nerãbdare tot mersul boalei.

Ah! ce glorie! N'am putut sã vãd nici odatã nimic deasupra acestui om. Viața lui mã mișcã aproape tot atãt cât și opera lui. De ce era așã de mare acest om? Pentru cã era și om de bine.

Alaltãieri mã nãpãdit plãnsul ca pe o nebunã, aflãnd extrema gravitate a boalei lui; mama mi-a spus cã trebuie sã mã consolez pentru cã moare bãtrãn și încãrcat de glorie. I-am rãspuns cã este o datorie sã verși o lacrimã pentru acela care te-a făcut sã plãngi de-atãtea ori pentru alții. Nu-ți

din colonia romãnã, celui mãi mare între poezi, celui mãi mare între cetățeni”.

Nu-ți pot descri sensația ce am simțit știndu-mã aproape de zidul de dupã care mi-l închipuiam intins, el, Victor Hugo! Inima imi bãtea sã-mi spargã pieptul, mãna mi-a tremurat și a trebuit sã ies.

asta secolul nostru i-a zis nebun.

Poesia!

Ca Venera lui Flaubert, un deget pe buzã, și-a strãns ațipele și s'a prãbușit în prãpastie cu ultimul ei reprezentãnt, cu strigoitul acesta al vövhilor balade, care alunecã noaptea pe lunã, pe apele somnoroase ale lacurilor lui. Ia sunetele depãrtate ale melodioșilor lui Wagner, sau alergã costumãt în cavaler din cavul mediu, tras de patru cãi în voia hãpurilor, de-alungul anticilor pãduri ale Bavariei.

Iu-te! Dormi tihnit sãrmane tinere prinț! Poate cã în lumea unde ești acum, ai gãsit idealul pentru care sufletul ți-a fost frãmãntat toatã viața! Nimeni nu te plãnge, nimeni nu-ți picurã o lacrimã pe mormãnt; ești luat în rãsșindecã nu ești înțeles. Eu singurã te plãng, pentru cã singurã ghicesc suferința ta ascunsã și adãncã.

Ai fost ca don Quijot, ca Alcest, nenorocit de rãutatea oamenilor; ai suspinãt dupã frumoasa vreme a cavalerismului, când se credea în bine și în dragoste. Dar mãi de plins de cât don Quijot, cãci ai fost mãi inteligent ca dãnșul; ai avut conștiința neputinței tale de a schimba lumea. Atunci, ca Alcest, ai renunțat la lumea asta; ai vrut sã trãești în vis, sã îndeplinești aci jos fantasiile imaginației tale. Negãșindu-ți idealul printre oameni, l'ai cerut singurãtãtei, apelor, pãdurilor; l'ai cãutat în muzicã, limbajul acesta al visului. Dar mãi zadarnice zbuçumãri! Fericirea ta era trecãtoare ca norii în cari se legãna spirițul tãu; trebuia sã se scurgã ca izlazul pe care plutez șubreda la barcã, sã se stingã ca și cãntul baladelor tale.

Sã trãești numai din poesie, o rege! era o dorinșã himericã, care atemenea pe Dumnezeu, care șigneã pe oameni. Da, pentru cã sã ajungi aci, a trebuit sã suferi mult! Înțeleg rãna care a făcut sã curgã picãturã cu picãturã tot sângele inimei tale, care te-a făcut nepãșãtor pentru alții și pentru tine însuși. Un lucru ți-a lipsit: credința: De aceea te pling nenorocite prinț, de aceea plãng gândind la singurãtatea sufletului tãu, la pustul îngrözitor din inima ta.

Ai trecut în secolul nostru pozitiv și greoiu, drept o arãtare fantasticã; lași în urma ta impresia unui vis amörit, a unei fantome dispãrute. Dar ce-mi pasã de ce vor spune și de ce vor face alții? Pentru

SCRISOARE

DIN

SPITAL

Pe fruntea mea fierbinte, stau razele de lunã,
Și somnul e departe... iar dragostea nebunã
Cutreerã prin sala cea albã ca și varul
In care muribunzii își duc din greu calvarul.
Foi veștede de toamnã, izbesc în geamuri reci,
De lut imi pare lãmea, prin fața mea tu treci
O clipã silueta-ți ia formã'n plin de viațã...
O nu!... dar ești departe și inima-mi îngheațã...
Da, noi ne-am cunoscut în serile de Mai
Aveai foc în privire, aveai un pãr bãlai.
Iar mãna ta subțire trecea ca un zefir;
Pe fruntea mea brãzdatã de al vieții greu martir
Ne-am cunoscut odatã, de ce sã fii departe?
De ce o lume'ntreagã acuma ne desparte?
Te chem în noaptea asta de suferinșã grea
Ași vrea sã fii aproape, așa vrea sã fiu a mea.

Și vântul care suflã în geamuri de spital
Și marmura cu ochiul ei rece și banal,
Linfoliul ce s'asterne pe paturi de rãniși,
Te chiamã cãpãtãiul sãrmanilor trudiși,
Sau de nu vii, iubito, sã uit sã uit de tine,
Sã'nec amaru'n lacrimi și ochi'n zãri senine
Sã plãng cu vântul cãstã natura care moare...
Și sã-mi ascund durerea și rana ce mã doare...
Sã știi, am ars scrisoarea ce-mi era talisman,
De-acuma plec la luptã și plec sãrac, sãrman...
Inelul imi stã încã pe degetul fierbinte
Și simt zãdãrnicia, iubirei ce mã minte.

Henry V. Gãbunea

poți închipui ce dorinșã nebunã am sã-i trimet o coroanã.

A murit Victor Hugo! Nu ies dintr'asta! Nu pot sã înțeleg moartea asta; nu, drept sã-ți spun, nu pot. Searã bunã, tatã, nu sunt în stare sã scriu altceva acum.

Post-scriptum. Venim, mãna și eu, de la casa lui Victor Hugo.

La intrare, toatã lumea se poate înscri într'un registru deschis. M'am apropiat cu zmerenie, am luat condeiuł și am scris: „d-na și d-ra Hașdeu

A douã scrisoare de care vorbeam, e tot un panegiric (poate cel mãi reușit din câte s'au scris cu acele prilej). Ea plãnge în accente de o inãltã simțire, tragica moarte a nefericitului rege al Bavariei, Ludovig al II-lea, pe care o anunțã tatãlui ei într'o scrisoare de la 20 Iunie 1886:

„Bietul rege al Bavariei, a murit și el!”

Avea cu toate astea ceva bun într'nsul regele ăsta. Avea poesie în suflet: pentru

mine vei rămâne totdeauna o simpatică și tragică figură. Iți voi respecta nebunia, căci ai fost nebun fiindcă ai iubit prea mult pe semenii tăi.

Când oamenii te vor uita pei trăi în mintea mea, drag poet. Și dacă într-o zi voi putea rătăci pe potecile parcului pe unde ai trecut, dacă voi putea contempla lacul pe care a alunecat capricioasa ta luntră, dacă voi putea visa ca tine sub stejarii cari te-au văzut fugind asemenea unei fantome pe sub crăcile împreunate, imaginea ta cred că se va

arăta ochilor mei; vom sta de vorbă împreună și sunt sigură că ne vom înțelege.

Adio, ultim reprezentant al poeziei antice! Da, poezia pierde!

Peste vreo două săptămâni, iată 31 de ani de când fecioara-poetă își doarme somnul de veci la Belu, pe stânga aleei principale din dreptul parclisului, în acel mormânt — poemă ridicat de nefericitul ei părinte, părinte și copil culcați unul lângă altul, uitați și unul și altul.

Torbil

MĂNĂSTIREA DEALULUI

NOTE ȘI IMPRESII

de VICTOR A. BACALOGU

Apa Ialomița ce trece a lene printre luncile de arbori de pe maluri, tae șoseaua ce duce din Târgoviște spre dealul cu vii, unde mândră se ridică o podoabă de arhitectură românească „Liceul militar Mănăstirea Dealului” și care strânge în brațe fostă mitropolie a țării românești.

Târgoviște, vechea capitală a țării, este pentru Muntenia, ceea ce pentru Moldova este Iașul. Leagăn de amintiri strămoșesti, păstrătorul bătrânelor biserică și monumente ce vorbesc atât de duos de timpurile de odinioară, icoanele din timpuri cari rămân vecinic „icoane vii” pentru credincioși și pentru cei cu dor de bogăția antică a creșterilor noastre religioase.

Drumul dela Târgoviște la poalele Mănăstirii Dealului este același pitoresc ca pe vremuri, drum drept ca constiința împăcată a celui cu suflet curat, umbrit de tei bătrâni pe ambele părți, ale căror ramuri stau îmbrățișate, împiedicând căldura să supere pe drumeti și nelăsând ochiul a vedea nici pic din albastrul cerului. Dela poale sai spre creștetul dealului un drum șerpuit, drum ce sărută marginele vijilor pline de rod și promisiuni.

Cine cunoștea pe vremuri Mănăstirea și micul loc al școlii copiilor de trupă, rămâne azi înmărmurit de frumusețea clădirilor ridicate ca din basme, în jurul Mitropoliei și care constituie azi liceul militar, instituție militară și de educație fizică, asemuitoră școlilor din Anglia.

Biserica, pe timpul de splendoare când Târgoviștea era

capitala țării, era locul de îngropăciune al voievozilor. Cele trei turnuri ortogonale, două pe laturi și unul mai mare în mijloc, se ridică mândrii vorbind îndeajuns generației de azi de aceeași podoabă a vremii. Biserica este clădită de Radu-Vodă și în cripta ei se află îngropați doi din descendenții ilustrului voevod.

Craniul său însă, se află în biserică într-o cutiuță, iar alături un frumos monument este ridicat de ministerul de război pentru păstrarea capului lui Mihai Viteazul. Craniul acestuia pentru moment lipsește; — el a fost transportat de teama năvălirii nemțești la Iași; în prezent se zice că-i la Mitropolia București, de unde se va readuce la Mănăstirea Dealului. Pe vremuri un drum subteran unea locul acesta sfânt cu Curtea Domnească din oraș.

De pe terasa artistică lucrată a clădirilor noi, privind spre oraș, se desfășoară ochilor una din cele mai pitorești panorame. Vechea capitală văzută sub razele aurii ale soarelui sau noaptea sub razele blânde ale lunii, este ceva feeric. Turnurile, bisericile, clădirile mai monumentale, firul alburii al apei Ialomița și dunga verde a șoselei spre oraș, încântă ochii și mișcă simțurile. Orașul și mănăstirea, sunt pentru noi românii, niște icoane născătoare de amintiri pioase, pline de înțeles. Ele ne vorbesc de alte timpuri, unele de restrînte pentru neam altele de mărire.

Liceul militar este creiat din inițiativa neuitatului Nicolae Filipescu, al cărui bust așezat pe terasa intrării, pare

că vorbește generației de azi și celei viitoare, de muncă, cinste și patriotism.

Pe piedestalul bustului, stau încrustate în piatră, cuvintele rostite de acest mare patriot la punerea pietrei fundamentale a liceului în 1912, când prin aer se simțea apropierea marelui război, ce trebuia să ne ridice în ochii lumii și să ne așeze acolo unde ne era locul.

„În acest cuib de șoimi, a- d-umbrit de zidurile sfântului, locaș întemeiat de cucernicia lui Radu-Vodă și impresurât de eroicele amintiri ale Viteazului voevod, însuflețitească-se pentru vecie generații de voinici, de lei paralei ca cei din povești crescuți aci în frica lui D-zeu, dar numai a lui D-zeu”.

Vor vorbi urmașii, de bună-tatea, cinstea și inteligența acestui mare român în care zăcea sufletul celui mai de seamă patriot și pe care D-zeu, n'a vrut să-l învrednicească să vadă Visul cel mare, a căreia realizare îl alintase o viață întregă.

CÂNTEC

(Sorei Marie Rădulescu)

Nu lăsa dorul să te jure,
Și nu pleca printre străini,
Ci vino 'n umbră de pădure,
Iubita mea cu ochi senini.
Nu te 'ndoi nici o clipită,
De dorul meu, de ruga mea,
Și vin pân 'lumea vestejită,
Nu s'o 'm brăca cu flori de nea.
La pieptu-ți capu-mi obosit,
Să-l plec ca pe un altar divin,
Să uit de tot ce-am suferit
Să uit că sunț de tot străin...
Tăcut voi asculta povestea,
Urzită dintr'un tainic dor,
Și-ți prinde să-ți 'mpart dureru.

Cu toate frunzele ce sbor...
Ne va 'mbrăca pădurea 'n haină.
Uscatului frunziș de fagi,
Și voi sorbi la nesfârșire.
Seninul ochilor tăi dragi,
Cătlând în dorul lor adânc,
Comoara sufletului meu,
Cu alte lumi mai ideale
Și cerul altui Dumnezeu.
Regina nopții din năstime,
Cu străi de raze argintii,
Te o 'ncunună ca pe o

minune
Iubita mea de-ai să rămâi.

A. Nevorelo

ASTRONOMICE

Muza Cerului

Nimic altceva decât numai cunoștințele astronomice au format — și formează încă — pe om, cari îl fac conștient de poziția ce ocupă el — omul — și Pământul în Univers; — căci fără cunoștințe astronomice omul nu e mai presuss de viermele ce se târăște, în pulbere la întâmplare, fără să știe unde se află și unde se duce. Și sunt atâtea așa ziși intelectuali, cari aproape toți nici nu bănuiesc, cât de trebuincioase sunt cunoștințele astronomice pentru desăvârșirea culturii unui om. Ei nu bănuiesc că deasupra capului lor se începe adevărata lume — lumea mare, cu orizonturi minunate, dar în același timp și nemărginite, spre cari au uitat ca să-și înalte privirile. Toate științele influențează favorabil dezvoltarea sufletească, culturală și morală a omenirii, dar nici una nu se poate compara cu astronomia, care poate ține chiar loc de religie pentru omul cult. Cei pătrunși de acest adevăr ridică aspectul universului deasupra micilor patimi și a preocupărilor de toate zilele.

Cine poate împărți mai bine popoarele și propăvădui ideea păcii decât astronomia, punând pe Om și Pământul în fata Universului și arătându-i ce nemernic e; și cât de izolat e fiziceste de alte lumi în spațiu.

Dar Pământul de astăzi nu va exista astfel o veșnicie, și după cum a avut un început va avea și un sfârșit. Soarele stingându-se, viața pe planeta noastră nu se va mai putea susține decât în mod măestric, vegetând încă câteva timp, pentruca să asiste la agonia Soarelui și la propria ei tragedie. Sorii de țeri se sting și devin simple planete, luminașe de alți sori mai mari. Ciocnindu-se se prefac din nou în nebuloase.

În o parte a Universului totul e în stadiul începutului; altă parte e în plină viață; dincolo e pe sfârșite; iar după sfârșit vine începutul; tot așa cum după început urmează sfârșitul. Nu e decât o prefacere și primănire eternă...

„Iar noi aceștia, ne gândim ce zadarnică a fost — și mai este încă — munca aceluia cari voiesc să-și asimileze Pământul întreg!”

Vasile Dem, Bradul

REMINISCENTE

GURA LUMEI

Fie, că bine a zis, cine a zis: să te ferească Dumnezeu de gura lumii... Astăzi căzându-mi în mână o ordonanță a consiliului dirigent din Ardeal, prin care prevede mari pedepse colportorilor de știri tendențioase, mi-am amintit de o întâmplare petrecută în 1916, în acea perioadă de acută minciuno-manie ce (și nu până la retragere.

Orașul G. era evacuat din motive „strategice” (mai târziu se va vedea strategia... motivelor —); locuitorii fugiseră spre capitală, imprăștiindu-se prin satele din drum: Băneasa, Comana, Grădiștea, etc., cărându-și care ce putuse din avutul părăsit. A supra orașului bulgarii vărsau ploaie de obuze, mențiuți slab de ai noștri; pagube mari nu făceau, într-adevăr, în schimb schijele ce se cerneau ca ploaie: găuriseră multe coperșuri, mușcaseră multe ziduri, sfărmaseră multe geamuri, ușurând... opera... horfașilor — nu puțini — cari rămăseseră în oraș în ciuda ordinilor și pataordinelor date.

Nea Nae — în timp de pace, dascăl, — acum era gardist... Și, foarte mândru în uniformă nouă-nouă, cu ochelarii strălucind ca aurul, cu fluerul atârănând fluturător, cu trupul încins în fel de fel de curele susținând un arsenal întreg de arme și muniții — vine să-și vadă locuința; lângă cancelaria bisericii catedrale.

Schijele spărseseră un burhan la biserică, și o geană a-coperșului, și un geam a-căsei dascălului... lipi o hârtie, astupând fereastra — mai îndreptă și deretică pe ici pe colo, și pe inserat își descărcă focul pe... bulgăroii... ticăloși cari s'au apucat să bombardeze și bisericile...

— „Dar cum, Nea Nae?... — „Ce dom-le! Ticăloșii... au rupt burlanele, au stricat streășina, mi-au spart geamurile la casă... și, Nea Nae dintr'un explicabil spirit de vanitate, le explică cu o samă de detalii și exagerări ocazionale devastările suferite.

— Să vedeți, ei or fi crezut că e telegrafie d'ala fără stâlpi și fără sârmă, și-a trasă ai dracului (ptiu! Doamne iartă-mă!) cu șrapnele d'alea...

da știți, s'au spartă înainte de vreme, că 'ntr'alfel dărăma biserică... „Și sergenții indignați, injură; și Nea Nae vesel că e centrul atenției universale e radios și cu o vervă îndrăcită.

În fine, — pornese la posturi. Unji din ei păzesc în împrejurimile gărei unde se exercită o pază foarte severă, dar aci, ei au fericită ocazie să se arate bine informații... și pe nesimțite, la taifas, din vorbă în vorbă, cu conductorii, cu mecanicii, cu acarii, informații la vrdinea zilei se schimbă. — tradiționalul — ce se mai aude?... l'ajunge și pe gardistul nostru — și atunci, cu un lux înspăimântător de amănunte le descrie sacrilegiul comis de bulgari...

— Mă nene, au dărâmat un colț întreg din biserică... și burlanele... și casa dascălului, îl știți... de? Nea Nae... și... — Zău... zău... I-anzi dom-le exclamă ceilalți înmărmuriți, și în mînte își închipuiesc locul dezastrului.

— Dar — de unde știi Nene

Matei? Ai văzut... întrebă unul mai circumspect.

— Ce văzut nentule — mi-a spus chiar Năică săracu — personal; l'a adus pe drumuri, bătui-ar 'Mnezeu!

E de ajuns. Nimicul a prins rădăcini, rădăcinile s'au înfipt adânc în mințile strânte ale celor ce au auzit și cari sunt foarte dispuși să semene pretutindeni nouătea, adăugându-i mereu la amănunte, luncând pe un amotitor povârniș de exagerare, de minciună...

Dimineața, trenul pleacă spre București și cu el oamenii noștri: unii din ei se oprese pe la Comana — pe la Grădiștea — și cete de refugiați, cu sufletul la gură, îi așteaptă cu mult dor, să audă chiar din gura unor martori, oculari deh! ce-i pe acasă?

— Toate bune, toate bune, — numai la Adormirea (Adormirea Maicii Domnului e numele bisericii catedrale din oraș) — a căzut un obuz bulgăresc, a dărâmat-o aproape, și casa lui Nea Nae a făcut-o praf... Incolo nimic!

Și această noutate, sboară din gură în gură, se întărește ca un adevăr incontestabil prin forța afirmării în public... dar nu numai atât, românul chiar dacă nu s'a născut poet, în orice caz e dotat

cu o fantezie extraordinară.

Trenul pornește mai departe, — în stațiile intermediare, mulțumită zeloșilor domni a tot știutori, și curiozității publicului vânător de știri senzaționale, vestea se imprăștie, — ajunși în capitală, a-saltați de numărul celor ce vor... să știe, domni noștri, numai au timp să le ticluiască răspunsurile ei — le toarnă la nimereală...

— Ce-i?... Ce mai prin G...? — He!... nimic... mai nimic!... (Abia acum încep însă să aibă viziunea clară a greșalei comise, dar — e prea târziu...)

— Se mai bombardează? A mai ars ceva?...

— Nu... da... adică, numai la Adormirea...

— A ars?... a bombardat-o? Dar casele de prin prejur?

— ...Nu... da... doar că... uite ce e...

Dar — bietul om și-a pierdut capul, numai înțelege nimic, răspunde anapoda, tumultul îl zăpăcește și — pleacă, lăsând lucrurile baltă...

Urmează comentariile:
A. — Cum domnule a ars Adormirea?... Mie nu-mi vine să crez...

B. — Nu domnule, a bombardat-o... nu că a ars!...

C. — (Vine abia acum, e roșu de alergătură, suflă de oboseală, n'a auzit decât replica lui B.)... ce? cum?... a bombardat Adormirea?... Și eu stau chiar în dosul bisericii...

Vai de mine și de mine...

Un reporter dela un cotidian (desigur... bine informat, cu ultimele noutăți din cer și după pământ), vânător pasionat și el după vești de senzație, faimos în specialitatea de a închege un articol (de fond, desigur) numai pe două presupuneri oricât de nesigure pe neintemeiate, auzind dialogurile, mulțumit că va da o lovitură de moarte colegilor, aleargă la redacție, întorcînd în gând articolul, precizînd cu ce litere să-l scrie, pe câți quadrati, pe câte coloane... Ba nu, nu... chiar o ediție specială... se impune? nici vorbă că da! caz extraordinar...

Nu-i așa?

Ora 4 d. a.

Pe asfaltul încins de soare, țigănușii negrii și murdări, goneșc ca niște arătări infernale impuindu-ți urechile cu strigătele lor...

...iditii specială... cinci paralele... a apărut gazetele... bombardarea Giurgiuului...

Și publicul aleargă nervos.

FLORI OFILITE...

de Constantin A. I. Ghica

*Ingândurat privea spre glastră la florile ce mi le-ai dat
Și când închid alene ochii, cuprins de-o vrajă negrită,
Parfumul lor trezește'n mine frumosu-și chip îndepărtat
În cât îmi pare că de-apururi te am în jurul meu iubită.*

*Și totuși cât de'nstrăinate stau florile în glastră-acum,
Pe rând se ofilesc lipsite de câmp, de razele de soare,
De vântul cald al primăverii ce răspândește-al lor parfum
Departa cât cuprinzi cu ochiul pe nesfârșitele ogoare.*

*Mă doare sufletul frumoaso, când le privesc așa cum sunt
De par'că și plâng amar în taină comoara lor de altădată.
E trist, e trist, să vezi o floare ce-și pleacă fața la pământ,
Căci floarea ofilită-mi spune, iubirea noastră sfărâmată.*

*Și tinerețea care moare, speranțele ce pier ușor,
Regretul vremilor apuse și darurile neștiute,
Sfârșitul zilelor senine și-al iernei rece trist fior,
Le'ntrezăresc acestea toate într'un mănunchi de flori trecute.*

*Și plâng și eu acum ca ele albastrul și seninul cer
Din ochi-ți plini de voluptate, și plâng mereu iubirea noastră*

*Și zâmbetu-ți primăvăratec pe care umilit ți-l cer
Și care-mi pare că se pierde cu florile ce mor în glastră...*

cu mâinele tremurătoare, ca
tă articolul cu pricina... Ah!
iată-l!... L'a găsit.

„Correspondentul nostru spe-
cial, ne comunică prin curier
special (și el...) venit cu me-
tocicleta, că azi duminică la
ora 6 precis bulgarii au bom-
bardat violent orașul nostru
Dunărean Giurgiu, vestitul
monument istoric moștenit de
la Mircea cel Bătrân voevodul
(competența istorică)... pre-
făcând în ruine biserica cate-
drală clădită într'un minunat
stil bizantin, cap de operă ar-
hitectonică (competența res-
pectivă...) și mai multe imo-
bile vecine. Vom ține în cu-
rent pe cititori comunicând a-
mănuntele culese chiar la lo-
cul sinistrului de către trimi-
sul nostru special... (Iar res-
tul gazetei; reclame, crima din
Str. Puțu cu apă sălcie, ban-
ditismul guvernului etc.)

Și cu litere insinuante o
notă la locul eveniment: Cu a-
ceastă ocazie, jubiliu nostru ci-
titori, se pot convinge de
promptitudinea cu care ziarul
nostru (cel mai bine organi-
zat din țară) știe să servească
pe cititorii săi etc.

Vă asigur că dacă Nea Nae
ar citi acum jurnalul -- a-
ceastă imagină atât de schim-
bată însă a clișeiului lui -- ar
rămâne trăznit, ba ar alerga
în goană acasă să vadă cu o-
chii lui, locul sinistrului...
Că deh! poate să fie și așa!
Dacă spune jurnalul? Dacă
ea nu știu câte putere în-
sta! Siguri!

X. se îndâlnește cu Y.

X. — Ei, ai citit? (arătân-
du-i gazeta).

Y. — Ce? (caută cu o fe-
brițitate ușor de priceput,
doar e timpul când se petrec
atâtea lucruri palpitante).
Grozav! Ce nemernici d-le...
nici bisericile nu le erută! (și
după o clipă de... filosofare).

...Și adică crezi d-ta, că o fi
numai atâtea?! Să-mi razi mie
mustața dacă nu o fi ars cel
puțin... jumătate orașul... dar
ști, jurnalele nu spun, că de-
scade moralul...

Din fericire mai se găse-
și oameni serioși, cari se in-
teresează de apoape: și atunci
lucrurile se clarifică, adevărul
se vede în toată golițimea lui,
și cu multă umilire citesc co-
municarea oficială acei cari
contribuiseră cu atâtea bună
voință la „producția și repro-
ducția” nouității.

Ferească Dumnezeu de gura
lumei.

I. I Nedeleșcu-Giurgiu

Din carnet.

1916 Septembrie 24.

STROFE

...Și când regina nopții își scutură ușor
Cununele-i de raze din tronul-azuriu
Aș vrea să fiu puternic... un zeu nemuritor,
Să-mi fac din „Fire” giulgiul din Noapte un sicriu...

Și'ndepărtat de lume, să fiu mai optimist
Să pribegesc prin stele și veșnic să visez,
Să uit de suferințe, că sufletul mi-e trist
Să-mi făuresc iluzii... și'n soartă să mă'ncrez!...

Dar, sprijin fruntea'n palme... și simt că nu mai pot
Să socot dulce-o viață ce-atât ne amăgește!
Când basm e fericirea, păreri, nimicuri, tot...
Comoara de iluzii la ce ne folosește?...

De ce sufletul nostru tresare speriat
La ori și ce privire — luptându-se cu teama
De-a nu fi prins în cursă — și fără să-și dea seama
Se sperie de-un foșnet și tremură'ncurcat?...

De ce după beția amorului de-o clipă
Iluziile sfinte ce ne-au costat o viață
Ni se topesc de-odată ca florile de ghiață
Nesocotind șuvoiul de lacrimi smulse'n pripă?

De ce când vagi chimere ne'nșel de-atâtea ori,
Cerșim o fericire ce ne-o dă doar mormântul;...
Uitând o clipă totul... ș'abia privind pământul
Vedem cu-amărăciune că suntem muritori?

De ce când nici o umbră nu'ntunecă privirea
Spre orizontul vieții, ne-aruncă uraganul
In altă parte-a lumii, departe de limanul
Unde-am crezut... — naivii! — că-i poate fericirea?

Și-aici... semenii noștrii, de ce ne urmăresc
Ne cercetează pașii, și ne invidiază
Dacă'm făcut în viață vr'o faptă mai vitează
Cercând să ne lipsească de tot ce-i omenesc?

— Și când ne vād în țără, gemând încātușafi
Sdrobiți de suferință, mizerie și chinuri,
Ne'ngăduesc o clipă paharul cu veninuri
Ș'apoi ni-l i-au din mână rânjindu-ne'n crunțați.

De ce n'avem curajul ca'n limba'mpestrită
De care rādem singuri, ca'n loc de vorbe goale
Cuvinte de paradă, minciuni convenționale
Să scoatem putregaiul, — spoiala rafinată?

De ce acestea toate?...

Dar simt că nu mai pot
Să cuget..., când viața în veci ne amăgește...
Când basm e fericirea, păreri, nimicuri, tot...
Comoara de iluzii la ce mai folosește?!...

Aș vrea să uit o lume... să fiu mai optimist
S'admir în taină noaptea, și iarăș să visez
Să uit de suferință... că sufletul mi-e trist
Să-mi fac din nou iluzii, și'n soartă să mă'ncrez.

Dar... când regina nopții, și-ascunde într'un nor
Cosifele-i de aur, ca sub un vâl fantastic
Sunt tot un lut nevrednic... nū-s zeu nemuritor
Și demonul pierzării mi rāde'n nas sarcastic...

C. C. Cristea

OCHIUL

(Dizertație)

Ochiul este organul esențial
al văzului. Iar văzul este sim-
țul cu ajutorul căruia avem
totdeauna prezentă înaintea
noastră natura și lumea în
mijlocul căreia trăim.

Ochiul este aparatul cine-
matografic al vieții!

Lumea nu o putem percepe
și înțelege decât în funcțiune
de ochiu.

Dar ochiul este și oglinda
sufletului...

Ce răscolitor de patimi nu
este ochiul? Revărsarea u-
nor ochi mari, negri și cați-
felati, cât de adânc nu ne sgu-
due ființa noastră! O privire
tandră sau galesă, căle nu ne
poate spune. În jocul mister-
ios al apelor sale se scaldă
o întreagă lume de dorinți, de
plăceri, de patimi, neliniști
sau suferințe...

Prin ochii se exteriorizează
diază acele fluide misterioase,
care ne stăpănesc trupul și
sufletul!

Prin ochii se interiorizează
toate simțimintele noastre,
toate dorințele noastre, toate
gândurile noastre.

Ochiul palpită, se desmeardă,
se îndulcește sau se înăs-
prește după misterioasele re-
sursuri, cari diguiesc fră-
mântările sufletului nostru.

Prin ajutorul ochilor, poe-
tul cunoaște virtuțile, viciile
sau capriciile îndrăgostitei
sale, și le îmbracă în haina
eternă a artei.

Prin ajutorul ochiului pic-
torul prinde taina frumuseții
eterne; iar sculptorul dă via-
ță blocului de marmoră.

Din ochi, o femeie experi-
mentată, cântărește pe un om
câte parale face, și citește în
inima sa, ca într'o carte des-
chisă.

După ochi poți cunoaște în
om anumite predispoziții bu-
ne sau rele; iar ochii ponciși
sunt semnul caracteristic al
oamenilor răi la suflet.

A învăța să citești din ochi
sentimentele sau gândurile,
cari agit pe un bărbat sau pe
o femeie, înseamnă a poseda
o artă de mare preț, o nesti-
mată plină de vrajă, cu care
poți deschide porțile zăvoare
ale sufletului omenesc.

Fericele posed în mai ma-
re măsură această artă, decât
bărbații.

E. C. Decusară

UN LOC TAINIC

Un dor nemărginit m'a atras în vara anului 1917 în susul Ialomiții, de unde locul scump, pe care l'am cucerat în anii copilăriei, par'că mă striga fără încetare. Zic în susul Ialomiții pentru că, înainte de a pleca, eram într'un sat dupe lângă întinsul Bărăgan; ce-mi amintea lunca Târcolesei, care se întinde între Borânești, locu-mi de naștere, și Speteni.

Chinuit, fiind, de icoanele sfinte ce-mi apăreau la fie-ce ceas în minte chinuit de vedenia căsuței mici, acoperită cu treștie învechită și adumbrită de bătrânii salcâmi, chinuit de vedenia crângului tânăr, căruia îi zicea Hulubeasca și prin care-mi jupuiam picioarele de lujeri și vreașcări uscate, am pornit într-o dimineață de Iujie în spre acel loc tainic. Purtat pe soseaua serpușă de căluții iuți, printre holdele de grâu, pe lângă malul apelor dupe a căror suprafață se ridicau nori lăptoși de ceață în acea dimineață răcoroasă de vară: sdruncinat prin toate făgăsurile de căruța chirigiului și scoborând din când în când câte o vâlcea, am ajuns la ținta călătoriei când soarele era în răsăruci.

De departe satul rămăsese același; cu casele ca niște oi strănse în scobitura dealului, ce desemna o linie curbă pe cerul siniliu, și cu livezile de pruni cari îi dădeau înfățișarea unei pădurici. Și mai ai crede că satul e o pădure, dacă nu s'ar ridica sfioasă turla biseriței și o clădire înaltă-boerescă, pe care nu o cunoșteam, căci la plecarea mea din sat nici nu se pomenea să se ridice asemenea case. Ajuns în dreptul ei, nu am stat mult să o privesc, fiindcă nu mă chemase ea în acea parte, ci altceva care-mi ședea mereu în minte: o căsuță cu ferestrele roșii și cu un șir de salcâmi pe lângă gard. Această mă strigase fără încetare. Lăsa, deci, clădirea în urmă pentru că alte colțuri, cari îmi aminteau anii trecuți ai vieții, mi se arăta înaintea ochilor. Întâi școala își scoase la iveală acoperișul roșu. Școala cu curtea-i mare odinioară, plină cu pomi roditori, acum plină cu bălării cari înăbușeau brazdele atât de mult îngrijite de bietul pro-

fesor Mihail Giușcă; apoi primăria și casele săteanului Manolache cu livezile de vișini în care primăvara așa de frumos cântau pasărilor, încât mai, mai că te adormiau.

În sfârșit și ulița, unde fusese odată casa ce cu salcâmi stufoși, se ivi între două garduri putrede. Căruța alunecă pe podețul stricat și după

era nimic din ce fusese odată! Acele locuri îmi rămăneau doar ca o amintire neștearsă din trecut; numai amintirea îmi rămânea căci nu mă mai lega nimic de ele!

Văzusem acele locuri tainice, puteam să plec; dar căii erau ăsteniți, trebuia să rămân câteva ceasuri în satul în care-mi petrecusem copilăria.

Spusei chirigiului să tragă căruța la moș Ghită, un fost vecin al nostru, un moș micalit, pe care-l iubeam ca pe un bunic. O băbuță ieși din cuțina afumată. O recunoscu

Mirosul bușuiocului și al rosmarinului mi-aduceau amintirile din vremile trecute când veniam la umbra dudului unde mătușa Păuna melița unul după corlată. Eu stăteam cu fața în sus, lungit pe puzderia ce cădea de sub clapa lustruită, și mă uitam la albinele ce zunzâiau printre flori.

Din când în când, prin satul moleșit, răsbătea câte un cântec de cucos și-mi ajungea la urechi ca o muzică plăcută dupe alte țărâmurii. Mă uitam; apoi, la mătușa cea mărunțică ce frământa tulpinele bătoase ale inului, ștergându-și, în răstimpuri, broboanele de sudoare cu capătul basmalei.

Mă uitam cum se scâmoșia, cum le trăgea pe sub clapa meliței și cum scoatea fuioare mătăsoase. Când plecam, ea îmi zâmbia. Luă câteva suvițe de în și-mi zicea încetșor, prin crăpătura celor doi dinți din față:

— „Uite, Aurică, să-ți faci bicu...”

Rămăsesem cu ochii așintiți sub dud, unde era odată melița, când deodată, răsună la spatele meu, același glas dulce din trecut:

— „Hai, Aurică, că acuș e șatal!”

Mă întorsei: Zâmbetul vechi înfloria pe obraji zbârciți de vreme și în mâinile suflecate ținea fundul cu mămăligă, din care ieșiau aburi fierbinți.

Întrai în tindă unde era așezată masa scundă așternută cu servete curate de tort, pe cari se aflau o strachină cu brânză albă și un castron cu lapte de oi. Mă așezai să mănânc, căci de dimineață nu pusese nimic în gură. Până să măntui cu cele dupe masă, mătușa Păuna intră cu o țigac plină cu jumări, cari răspândiau un miros, ce ar fi atârnat pofta și celui mai nemăncăcios om, și zâmbindu-mi ea înainte, mă îmbie să mănânc.

— „Ia și jumări, dragul mătușii, căci altceva nu se mai găsește cu războiul ăsta. Lasă că și aceste deabia se mai află!”

— „Dar ce te superi așa, tușă Păuno. Ia oi mânca și eu ce-oi găsi!”

— „Ce supărare!? De cinci ani de când nu te-am văzut, și acum să mă supăr că-ți dau acolea, o bucată de mămăligă și niște jumări. Mie mie neșaz că nu-i și Ghită, acu, să te vadă; șarmantul om, ce are să se sbuicume când o afla că ai fost p'aci!”

ACELAȘ CÂNTEC...

*Pribegesc, c'o harfă spartă, pe-o cărare ne'nțeleasă,
Doar mânat de o smintită și deșartă năzuință,
Iar în sufletu-mi s'asterne, ca o umbră dureroasă,
Amintirea unei clipe și-unui demon cu ființă...
Tu te-ascunzi, îmi fugi din cale, eu mă sting, încet-încet,
O, femeie! fie-ți milă, nu de om ci de poet...*

*Dar zudarnic! Ești un demon cum n'a fost nici când
vre-unul;*

*Ești o fiară, ești un demon pus sub masca Aphroditei...
Tu făcuși din omul pașnic, liniștit... făcuși nebunul...
O, disprețul și-e răsplata... Numai farmecul clipitei
De atunci, îl țin în suflet lângă stinsa mea scânteie,
Și tubese acea clipită cum iubitu-te-am, femeie!*

*Unde-s cele jurăminte de amor, ce buza-ți arsă
De sărutul meu fierbinte, le rostca cu pasiune?
O, mania-mi clocotește ca vulcanul care varsă
Foc și lavă, din adâncuri, peste visele-mi nebune!*

*Iar acum, mă sbat în valuri nesfârșite de durere...
Dar, ce-ți pasă?... ai pe altul... îl desmerzi, îi juri credință
Până când, ca și cu mine, săturate-i de plăcere...
O, sârmane alt, cădea-vei într'un foc de suferință
Și vei plânge ca și mine, rătăcind pe triste-alei,
C'ai crezut copilărește'n jurăminte de femei...*

Pierre

câteva case se arată însăși ea. Dar, vai ce schimbare! Aproape nici nu o mai cunoșcui. Salcâmi, cari o umbreau, fuseseră tăiați de vreo mână haină; acoperișul i se schimbă; dupe prispăle mari, doi copii străini se uitau mirati la mine; iar frumosul roșu din fața casei, plin cu țarbă odată, nu se mai cunoștea. Prin curtea arsă de soare, doi porci își făceau de lucru scormonind pământul sterp și mar într'un colț; puful sedea stinger, fără găleată și dărăpănat și el de vreme. Nu mai

îndață — era mătușa Păuna.

După ce-i spusese cine sunt, mătușa duse mâna la gură și începu a se minuna:

— „Ti, bată-te norocu să te bată tare țe-ai mai schimbă! Dar intră în casă, ce stai afară?! Să pui ceonul la foc, trebuie să-ți fie tare foame!”

Și cu aceste vorbe, se îndreptă îndărăt spre cuinie.

Înainte de a intra în casă, o luai spre grădină, unde era umbră și răcoare. Pe sub eaișii mici, florile stăteau o-fișite de dogoarea soarelui.

Fusei foarte induișat de vorbele aceste.

„Să-mănuș om” când mă ținea pe genuchi și-mi povestea de pe când era mic „ia așa ca mine” sau dupe timpul războiului.

— „Ehei, moșule, zicea el, dându-și căciula pe ceafă, să fi văzut când ne-am bătut cu Turcii, era un ger de crăpau pietrele...”

Și eu rămăneam cu ochii la mustățile lui albe, ce cădeau a oală pe buzele groase.

S'au dus acele vremuri. Moș Ghiță poate o fi mai îmbătrânit. Genuchii lui n'are să mă mai joace și gura lui cu mustățile a oală nu-mi va mai povesti amintiri din trecut. Timpul a prefăcut și va preface totul!

Când m'am trezit din gândurile ce mă năpădiseră tușa Păuna strânsese masa și glasul ei se auzia pe după casă. O albină intră în tindă și începuse să bâzâie împrejurul meu. Un cântec de cucos și mirosul florilor îmi închiseră ochii ca în trecut. Alipisem.

Cât voiu fi dormit nu știu. Când m'am deșteptat, cerul se acoperise cu nori și un vânticel cald adia printre cășii mici.

Din grădiniță, mătușa venia cu poală șortului plină cu pere, — niște pere mari și zemoase. Luai câteva din ele și spusei chirigiului să înhamo căii.

— „Rămâi, la noi, în seara asta și pleci mâine!” se rugă băbuța.

— „Nu pot tușă Păuno și apoi nu vrea nici chirigiul, n'are nici fân pentru cai în-deajung.”

— „Ce tot stai să vorbești, dar nu-i dăstul fân la noi! Rămâi, uite că acuză pică și Ghiță!”

— „Nu pot. Am o treabă la Urziceni și trebuie tea astă-seară să fiu, nepristan, acolo.”

Văzând că nu poate să mă oprească, luă o pâine și învâluind-o într'un șervet împreună cu perile rămase, o puse în căruță.

— „Uite să ai pe drum!”
Imi luai rămas bun dela mătușa cea bună și căruța se urni pe ulița strimță, printre gardurile putrede.

Când loșorul acela tainic rămăsese în urmă și când satul se mai vedea abia ca un punct la capătul șoselei, furtuna se porni și cătinele dupe malul Iadomiței începură să se miște ca scuturate de mâini nevăzute.

Aureliu Tomescu

Sunt Trandafiri

Sunt trandafiri culeși în zori,
Culoarea li-i ca focul
Sunt trandafiri culeși în zori,
În ei, dintre atâtea flori,
Am prins să-mi pun norocul.

I-am strâns mănunchi, și i-am trimis,

Ca să le sorbi iubirea.
I-am strâns mănunchi, și i-am trimis,

Un dor nebun în ei e scris.
Tu, să le ascuți vorbirea!

De s'or usca să nu te temi,
Se trece iute-o floare,
De s'or usca să nu te temi
Iubirea-mi va dura prin vreme.

Iubirea 'n veci nu moare.
Lucia Șerbănescu

VESELE

Teatrul Național

La Național, suut repetiții
Foare reci și goale
Sub pași lui C. Bătrâni
Stau gata să se scoale...
„Vlaicu Vodă” e pe scenă
„Pui de cuc” e în cabină
O piesă nouă, dar obscenă
Repetă Livescu cu o... Tînă.
Olimpia ridic-un scaun
Își drege mușchii voluptoși
Cu ochii mari, o urmărește
Braun... patronul dela Moși!?!
Stă rece și fără cuvinte
Călare pe-un butoi de bere
Nenea Brezeanu, Giurcea cântă
Când ochii văd, inima cere!...
Și ros de molli, „Mila Iasici”
E un erou scos din carton
Comedia inimii-o joacă
Domnul Teodorian-Caton
Iar vrăful de recomandății
Stă mut, scurgându-și otrava
Căci nu se mai găsește cine
Să le transporte CU-TAVA...
Notara joacă revistă
Iar Tânase pe „Hamlet”
Leonora-i baletistă
Ciprian e în... duet
Cartoanele stau înfășate
De plesd noi, originale
Se spune că poeta Smara
A dus cu roaba pe ale sale...

•••
Își cântă Manu din cuplete
Renée Anie s'a dezbrăcat
Iar Paul Prodan înghite
'N sec că-i cenzurat.
„Amurgu-i” veșnic în sală
Dar Generalul nu-i zărește
„Bătrânul” trage să moară
Căci „Cadrilul” obosește
... „Noi oameni” ce putem spune
Am vrea „Flori” de Peltz în sală
Și-un „Prometeu” să ne apară
În haina lui patriarhală...

•••
Iar Domnul Peretz, stă departe
Și 'ntre note portative
Compune „Adio del Passato”
Căci a găsit alte motive.

Henry Găbunea

FILE DE DRĂGOSTE...

Pentru Lenuş D...

În seara asta bine-cuvântată
Cine te-a scos în calea mea pe tine,
Când duc o viață atât de frământată
Departo pe potecile străine?...

Ne-am cunoscut pe stradă la nântâmplare
Doi rătăciti, mânăși pe-alci de soartă
Să ducem greul zilelor amare
Și să bătăm la flecare poartă...

Tu știi că-mi ești unica mângâiere
Și'n tine caut dusa fericire
În ceasurile grele de durere?...

Cum măncălzește-a dragostei văpaie,
Dar cum mă doare cruda presimțire
Că drumurile noastre se'ntretae...

***

Sunt până astăzi ramura neruptă
Voi ocroti pământul României
Ne despărțim, că mâine plec la luptă
Mă duc din nou pe câmpul datoriei...

Și-aș vrea să fiu și eu acolo „unul”
Și par'că nebunesc de bucurie
Ostașii mei vor trage-acum cu tunul
În cea mai feroasă bătălie...

De voi muri în lupta îndârjită,
În cântec de obuze și șrapnele
Pe-un sfânt pământ din țară mea iubită.

Nu se va cern'e'n sufletul meu jale
Că-mi spune dulce visurile mele
Că voi trăi în gândurile tale...

Sterian Th. Dobrescu

Cuvântul Femeii

Se lasă amurgul pe 'ntinșă
câmpie.

Foșnește pădurea bătrână,
Voinicul asteaptă iubita să-i

Fugarul în spume înfrână.

O boare adie și ceru-i ca
macul

Veni-va ea oare acum?

De razele moarte scilipește tot
lacul.

Voinicul tot cată mereu în
spre drum

Aștepți în zadar copil al
uitării,

Iubita ta azi nu se vede,
Căci dăruit de veți înșelării,
Cuvântul femeii, nu crede.

I. A. Simionescu

PORTRET

Era tristă ca durerea,
Și frumoasă ca amurgul,
Avea ochii ca albastrul
Cerulei fără de nori,

Păru-i negru ca păcatul
Îi cădea frumos în valuri,
Cum uitarea cade 'n valuri,
Peste anii trecători.

Un surâs din a ei gură
Îți dădea fiori de viață
O atingere cu mâna
Visuri multe de iubit,

În întreaga ei ființă,
Vedeai bine primăvara,
Cu speranțe noi... iluzii
Și cu doruri de trăit.

Oc. Aug. Alexandrescu

